

Némajáték

Megyek a hídon délelőtt tizenegy és tizenkettő között. Alattam a Duna zajlik barna hullámokkal, fehérjégtáblákkal. Így szakaszott olyan, mint a jeges kávé. A jégtáblák fölött a hó a cukrozott tejszínhabot utánozza.

Kétségtelenül üdítő látvány volna ez rekkenő nyáron, hogy a föld gőzöl a hőségtől, a fák zöld lombbal bókolnak a víztükörre, mi pedig verejtékezünk, elepedünk egy korty vízért. De a természet – úgy látszik – nem akkor szolgálja nekünk a hűsítőt, amikor kívánjuk.

Sirályok is kerengenek. Az égbolt fakó, a járda vaskeményre fagyott.

Amint befordulok egy hídpillérnél, látom, hogy a korlátra fölmászik egy ember, megáll ott, éppen fejest készül ugrani ebbe a hideg, kásásan kavargó, barátságtalan lébe.

Annyi időn sincs, hogy megijedjek, vagy fölsikoltsak. Valaki, aki közvetlenül mellette halad, elkapja őt a menetsebessége lendületével. Minden megjegyzés vagy riadalom nélkül leemeli a korlátról, akár egy kabátot, melyet a fogasról akasztunk le.

Máris a földön van. Lépked megmentőjével. Az belékarol a jobb karjába, vezeti a pesti hídfő felé, nem gyorsan, nem lassan, csak abban az ütemben, amelyben eddig ment. Mintha semmi se történt volna.

Én mögöttük ballagok.

Egy szót se beszélnek. Mit is beszélnének? Ballagnak némán.

– Öngyilkos – mondja valaki a hátam mögött.

– Nem csoda – jegyzi meg egy fiatalember. Egyébként csönd van. Senki se kiáltozik, a hídon a forgalom nem akad meg, csődület se támad. Az esetet alig veszik észre.

Ötven év felé járó, sovány, megtört ember az öngyilkos. Afféle facér, vidéki színésznek látszik. Vedlett, szürke felöltőt visel. Puhakalapja van. Alóla kikandikál deres, csigákba kondoruló haja.

Talán valamivel hevesebben lélegzik, mint rendszeren. Orrából fényesen csorognak a könnyek, s a tízfokos hidegben kihűlve szivárognak alá borostás állára. Nem törli le őket.

Teljesen közönyös. Engedelmesem emelgeti lábait. Körötte az élet, melyet itt akart hagyni, a délelőtti sürgés-forgása, a társaskocsik, az emberek. Lenn a szinte szilárd folyó harsog, csikorog és recseg szétpattanó jégpáncéljában. A mentőállomás ilyen időben üres, nem leng előtte mentőcsónak, megszüntette működését.

Kísérőjére se tekint. Természetesnek tartja, hogy egy barátira tett szert, aki bemutatkozás nélkül karjába fogódzik, és bizalmasan, bölcsen, gyámkodva kalauzolja valahová. Aki a halálból tér vissza, az mindnyájunk közös ismerőse.

Egy nő erszényt kotorász elő kistáskájából, átnyújt neki egy pengőt, abban a reményben, hogy a mérleget majd az élet felé billenti vele, nem tudva, hogy milyen súly terheli a mérleg másik serpenyőjét. Az öngyilkos elfogadja, nem köszöni meg, szótlanul vedlett, szürke felöltő zsebébe ejti.

A hídfőnél a kísérő int a rendőrnek. Az odalép, nem kell neki magyarázni semmit, tudja, miről van szó.

– Családos? – kérdezi.

– Az – feleli az öngyilkos.

– Foglalkozása? – kérdezi a rendőr.

– Vendéglős – feleli az öngyilkos.

A rendőr egy pillanatra eltűnődik. Fröccsök, kispörkölteket, kedélyes vacsorák boldog emlékképei jelennek meg képzeletében.

Aztán átveszi a kísérőtől, gyöngéden. Ő is a jobb karját fogja meg. Elindul vele.

Szép, daliás férfi a rendőr. Kardja megcsillan a hó fölött. Keményen tartja ezt a vedlett, szürke felöltőt, mely egy emberrel van bélelve. Ő se beszél vele. Nem firtatja, hogy miért. Vezeti az életvédelmi osztály felé, ahol majd ellátják jó tanácsokkal.

A biztos úr biztos a dolgában. Nyilván azért hívják biztosnak is. Mi, akik nem vagyunk biztosok, közel se vagyunk ilyen biztosak.

(*Pesti Hírlap*, 1935. február 17. – S, 345–347. old.)